

2010 – Anul internațional al biodiversității

Scurt istoric

Biodiversitatea, patrimoniu natural vital pentru fiecare popor este puternic legată nevoilor umane, sănătății sale, alimentației, etc. Conservarea biodiversității este o componentă esențială a dezvoltării durabile. La Summit-ul de la Rio (1992), desfășurat sub egida ONU, toate țările au decis, prin semnarea unei convenții, asupra priorității protecției și restaurării diversității lumii vii, considerată ca o resursă vitală a dezvoltării durabile.

Biodiversitatea reprezintă « Varietatea organismelor vii de orice origine, inclusiv a ecosistemelor terestre, marine și altor ecosisteme acvatice și complexelor ecologice din care fac parte; aceasta cuprinde diversitatea din cadrul speciilor și dintre specii, precum și a ecosistemelor », art.2 din Convenția privind diversitatea biologică, 5 iunie 1992.

Summit-ul european de la Göteborg din 2001, în acordul privind o Europă durabilă pentru o lume mai bună și-a stabilit un obiectiv mai strict: stoparea declinului biodiversității în Europa până în 2010, când ONU a decis sărbătorirea anului internațional al biodiversității.

Starea biodiversității în Europa

Peisajul Europei a trăit mari transformări de-a lungul timpului. Este dificil să concepem că de când este viață pe Pământ în spațiul european se afla o pădure vastă ce se întindea de la Oceanul Arctic la Marea Mediterană. Se estimează că aceasta acoperea circa 80-90% din suprafața Europei (aproximativ 7.000.000 km² – o suprafață egală cu cea a suprafeței forestiere actuale a Canadei și SUA).

Studiile arată că omul a modelat aproape fiecare metru pătrat, iar pădurile nu au făcut excepție: în locul spațiilor naturale virgine, majoritatea sunt astăzi producții silvice. Acoperirile forestiere actuale din Europa variază de la 8% în Irlanda la 70% în Finlanda. Statisticile devin realitate crudă în momentul în care bufnița nu mai este auzită, iar cuiburile vulturilor și șoimilor au dispărut în multe regiuni

Studii realizate de Organizația World Wildlife Fund arată că rețeaua spațiilor protejate ale Europei nu este suficientă și nu garantează protecția pe termen lung pentru toate tipurile de păduri și speciile lor.

Europa a protejat 6,3% din păduri, ceea ce este echivalentul a jumătate din Germania. Nivelurile de protecție variază de la 11,7% din suprafața forestieră (Belarus) la niveluri foarte slabe în țări precum: Marea Britanie (0,6%), Portugalia (1,2%) și Franța (1,2%). Europa cuprinde încă circa 20 milioane de hectare de pădure virgină sau cu caracter natural (circa 10% în estul Europei, iar 2-3% în vestul Europei).

Strategia de protecție a pădurilor din România

Peisajul forestier intact situat în partea de vest a Carpaților Meridionali include cea mai mare parte a Parcului Național Retezat, suprafețe din Parcul Național Domogled-Valea Cernei și din Geoparcul Dinozaurilor Hațeg, dar și suprafețe semnificative din apropiere, încă neincluse în arii naturale protejate. Cel mai recent inventar al pădurilor virgine arată că în această zonă sunt concentrate cele mai multe păduri de acest fel din România. Peisajul forestier intact din Carpații românești reprezintă adăpostul unui număr semnificativ de păduri virgine și de specii de floră și

faună endemică, rare sau amenințate, și trebuie protejată prin lege de activitățile umane cu impact negativ.

În contextul prevederilor noului Cod silvic, Organizația World Wilde Forest este implicată în România în cinci programe: "Coridorul verde al Dunării Inferioare" (în cadrul căruia, organizația monitorizează și punerea în practică a prevederilor Directivei Cadru Apa a UE), "Conservarea și administrarea durabilă a pădurilor", „Dunăre Carpați”, "Dezvoltarea durabilă în mediul rural" și "Conservarea ariilor naturale protejate". Acest din urmă program are ca obiect parcurile naționale și naturale, precum și rețeaua 'Natura 2000', prin care Uniunea Europeană desemnează ariile naturale care trebuie protejate. Prin Programul Dunăre Carpați, Organizația World Wilde Forest urmărește refacerea și integrarea zonelor umede ale României.

Servicii furnizate de biodiversitate

Biodiversitatea este prima sursă a serviciilor oferite de ecosisteme. Ea este de asemenea motorul rezilienței ecologice deoarece este o resursă naturală autoîntreținută (în anumite condiții). Ea furnizează întregul oxigen pe care îl consumăm, tot ceea ce mâncăm; ea contribuie la epurarea și la circuitul apei și la reglarea climei.

Dacă resursele biologice reprezintă un interes ecologic pentru comunitate, valoarea economică a biodiversității este de asemenea din ce în ce mai mult pusă în valoare. Noi produse au fost dezvoltate ca urmare a biotehnologiilor, noi piețe au fost create. Pentru societate, biodiversitatea este de asemenea un sector de activitate și de profit și necesită o gestionare corespunzătoare a resurselor. Industria farmaceutică este una dintre primele beneficiare ale biodiversității. Numeroase principii active ale medicamentelor au fost puse la punct pornind de la molecule naturale.

Biodiversitatea a devenit, de asemenea, o « oglindă a relațiilor noastre cu celelalte specii vii ». Latura educațională are, în acest sens, un rol foarte important. Educația este asigurată prin școli, organizații non-guvernamentale, RA ROMSILVA, Inspectoratele General și județene pentru situații de urgență.

Acțiuni ale inspectoratelor general și județene pentru situații de urgență

La nivelul Inspecției de Prevenire a IGSU au fost realizate o serie de filme educative pentru informare și conștientizarea populației asupra necesității protecției pădurii, precum: Vine, vine primăvara (măsuri de prevenire la utilizarea focului deschis la arderea miriștilor și în gospodărie), Aurul verde (măsuri de prevenire a incendiilor la fondul forestier), Rolul pădurii (conștientizarea cetățenilor privind funcțiile pădurii), Protejați Pădurea (sensibilizarea cetățenilor privind efectele determinate de dispariția pădurilor), Protejați bradul de Crăciun (măsuri de prevenire a incendiilor) și o serie de materiale de educație preventivă, care au fost difuzate la inspectoratele județene pentru situații de urgență ori postate pe site-ul www.igsu.ro. La Campania de informare și sensibilizare a cetățenilor privind protecția pădurii, derulată de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, s-au raliat diferite organizații nonguvernamentale precum Comunitatea Greenfield și Salvați Copiii.

Pe site-ul <http://greenfieldcommunity.wordpress.com/2009/07/> Comunitatea Grenfield prezintă o serie de informații privind campania derulată de Inspectoratul General.

De asemenea, Inspecțiile de Prevenire din IGSU și ISUJ Călărași, Dolj și ISUMB împreună cu Organizația Salvați Copiii au dezvoltat un proiect de informare și sensibilizare a copiilor privind rolul pădurii, concretizat prin realizarea de către un grup de elevi din localitățile Rast, Chiselet și municipiul București a unor machete și a primei cărți scrise de copii pentru copii denumită "Să învățăm să prevenim dezastrele".

În România sunt în derulare mai multe campanii de reîmpădurire, printre cele mai cunoscute fiind:

-Copacul de hârtie: este un proiect inovativ care are ca scop protecția mediului urban prin reducerea cantității de hârtie aruncată la gunoi, reducerea deșeurilor prin creșterea cantității de hârtie reciclată uzată, reducerea numărului de copaci tăiați pentru producerea hârtiei și refacerea zonelor verzi prin plantarea de copaci. Proiectul are la bază un concept simplu - colectarea hârtiei, vânzarea acesteia, cumpărarea de puieți și plantarea acestora cu sprijinul voluntarilor. El se derulează cu succes în unitățile de învățământ începând din anul 2007.

-Adoptă un copac: este un program prin care se urmărește împădurirea terenurilor agricole slab productive și creșterea suprafețelor forestiere. Programul constă în cumpărarea de către cetățeni a unul sau mai mulți arbori care se plantează ulterior în zonele stabilite pentru reîmpădurire.

-România prinde rădăcini: este una dintre cele mai mediatizate campanii de informare și sensibilizare a cetățenilor privind protecția pădurii, fiind coordonată de postul privat de TV Realitatea TV.

Una dintre cele mai importante modalități de sensibilizare a publicului și factorilor decizionali privind rolul pădurii în menținerea echilibrului ecologic îl constituie "Luna Pădurii". Acțiunea se desfășoară în fiecare an sub coordonarea R.A. ROMSILVA și este unul din cele mai importante evenimente silvice și ecologice.